

36 937 Wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met de structurele invoering van de mogelijkheid van digitale aanvraag van rijbewijzen (Wet digitale aanvraag rijbewijzen)

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Algemeen

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van het verslag van de vaste commissie van Infrastructuur en Waterstaat van 17 juni 2026 met betrekking tot het onderhavige wetsvoorstel. De leden van de fracties van D66, VVD en CDA hebben nog enkele vragen en opmerkingen gesteld. In het navolgende ga ik in op de vragen en opmerkingen uit het verslag, waarbij de volgorde van het verslag is aangehouden.

De leden van de **D66-fractie** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel en willen de regering nog enkele vragen voorleggen. Deze leden onderschrijven het uitgangspunt dat de overheid haar dienstverlening moderniseert en digitaliseert daar waar dit de burger ten goede komt, en zij zien in de structurele en landelijke invoering van het digitaal aanvragen van rijbewijzen (DAR) een logische en wenselijke vervolgstap op een geslaagd experiment. Deze leden hechten er daarbij aan dat digitalisering hand in hand gaat met een zorgvuldige bescherming van persoonsgegevens, met toegankelijkheid voor iedere burger en met een hoogwaardige wetgevingskwaliteit. Op deze punten leggen deze leden de regering graag een aantal vragen voor.

De leden van de **VVD-fractie** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel inzake de structurele invoering van de mogelijkheid van digitale aanvraag van rijbewijzen. Deze leden onderschrijven het belang van een moderne, toegankelijke en efficiënte overheid en zien de digitalisering van publieke dienstverlening als een logische ontwikkeling. Zij hebben nog enkele vragen over de uitvoering, de fraudebestendigheid en de gevolgen voor burgers, gemeenten en ondernemers.

De leden van de **PRO-fractie** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel en hebben geen verdere vragen.

De leden van de **CDA-fractie** hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit tot wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met de structurele invoering van de mogelijkheid van digitale aanvraag van rijbewijzen. Deze leden staan positief tegenover deze Wet digitale aanvraag rijbewijzen, maar hebben nog wel enkele vragen.

Inleiding

1. De leden van de **CDA-fractie** zijn positief over het wetsvoorstel, daar de aanvraag van een rijbewijs daarmee eenvoudiger en gebruikersvriendelijker wordt voor burgers. Evenals de regering zien deze leden daarbij de voordelen van de elektronische aanvraag van rijbewijzen, zoals de plaats- en tijdonafhankelijkheid van rijbewijsaanvragen, de vermindering van fraudegevoeligheid, de verbetering van de fotokwaliteit van rijbewijsfoto's en de vermindering van het aantal vereiste handelingen door de

gemeente tijdens de aanvraagprocedure. Deze leden zijn benieuwd naar de obstakels die er waren bij de totstandkoming van deze wetgeving.

Een wetsvoorstel volgt een vast proces, maar de doorlooptijd varieert. De voorgeschreven vaste stappen nemen gemiddeld twee jaar in beslag. Bij het onderhavige wetsvoorstel was een Data Protection Impact Assessment (DPIA) vereist. Een DPIA is volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) altijd verplicht wanneer gegevensverwerking waarschijnlijk een hoog risico voor de privacy van burgers met zich meebrengt. Deze extra stappen, het opstellen van een DPIA, de vereiste adviezen van de Functionaris Gegevensbescherming van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de Autoriteit Persoonsgegevens alsmede de benodigde afstemming met betrokken partijen hebben geleid tot extra stappen in het proces en hebben de totstandkoming van het wetsvoorstel vertraagd.

Resultaten experiment

2.

De leden van de **VVD-fractie** lezen dat het experiment met digitale rijbewijsaanvragen succesvol is verlopen en dat wordt voorgesteld deze mogelijkheid structureel beschikbaar te maken. Deze leden vragen op welke wijze de regering het gebruik en het succes van de regeling na invoering zal monitoren. Welke doelstellingen worden hierbij gehanteerd en op welke momenten zal de Kamer hierover worden geïnformeerd?

Het ministerie van IenW monitort periodiek in gesprekken met de Dienst Wegverkeer (RDW), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Nederlandse Vereniging Voor Burgerzaken (NVVB) het gebruik en het succes van de regeling. Dat blijft het ministerie ook na invoering van de wet- en regelgeving doen. Met dit voorstel komt het overgrote gedeelte van de aanvragen in aanmerking om elektronisch te worden ingediend. Inmiddels bieden nagenoeg alle gemeenten deze mogelijkheid al aan. Het aantal aanvragen is de afgelopen jaren sterk gestegen. In 2025 zijn 370.000 rijbewijzen digitaal aangevraagd bij de RDW. De doelstelling is dat op termijn het digitaal aanvragen van rijbewijzen de nieuwe norm wordt en dat het aanvraagproces als geheel goedkoper kan worden in de keten, omdat het elektronisch aanvraagproces in principe goedkoper is dan het conventionele aanvraagproces aan de gemeentebalie. Alle betrokken partijen steunen de gedachte dat efficiëntiewinst ten goede komt aan de burger. Er is in de wetgeving geen evaluatiebepaling opgenomen omdat het experiment al is geëvalueerd¹. Uit deze evaluatie bleek dat alle betrokken partijen positief waren over het experiment. Dit geldt ook voor de gedoogperiode waarin het digitaal aanvragen nauwlettend is gevolgd. De Kamer wordt over het gebruik van het digitaal aanvragen van rijbewijzen geïnformeerd via de halfjaarlijkse voortgangsbrieven inzake verkeersveiligheid.

Het elektronische proces

3.

De leden van de **VVD-fractie** onderschrijven het belang van een veilig en fraudebestendig aanvraagproces. Deze leden vragen hoeveel signalen van mogelijke identiteitsfraude gedurende het experiment zijn gegenereerd door de digitale controles en in hoeveel gevallen dit heeft geleid tot nader onderzoek of handhaving?

Tijdens de looptijd van het experiment (2018-2024) en de gedoogfase (vanaf september 2024 tot nu) is er geen enkele vorm van identiteitsfraude gesignaleerd met het doen van een digitale aanvraag. In diezelfde periode heeft de RDW periodiek steekproefsgewijs controles uitgevoerd op aanvragen met een fysieke pasfoto die via de gemeentebalie zijn gedaan. Deze steekproeven hadden tot doel om de zuiverheid van het rijbewijzenregister en daarmee de integriteit van het register te bewaken. Bij die steekproeven zijn 1100 administratieve fouten en 17

¹ [Evaluatierapport Experiment Digitaal aanvragen rijbewijz | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

gevallen van identiteitsfraude ontdekt. Het toepassen van deze controles heeft in al deze gevallen ertoe geleid dat de administratieve fouten tijdig zijn ontdekt voordat een burger een verkeerd document overhandigd zou krijgen. Ook is in de 17 gevallen voorkomen dat er een document is verstrekt op valse gronden en is waar nodig ook handhaving betrokken.

Gelet op AI-gegenereerde of anderszins gemanipuleerde afbeeldingen is het van belang dat de RDW verdergaande controles kan uitvoeren om deze afbeeldingen te detecteren en daarmee fraude te voorkomen.

4.

Voorts vragen deze leden hoe de regering rekening houdt met de snelle ontwikkeling van kunstmatige intelligentie en de mogelijkheden om digitale foto's te manipuleren. Acht de regering de huidige controlemechanismen voldoende toekomstbestendig om ook AI-gegenereerde of anderszins gemanipuleerde afbeeldingen te kunnen detecteren?

De RDW heeft in samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen onderzoek gedaan naar het kunnen herkennen van fotomanipulatie. Er zijn bewezen methoden om fotomanipulatie op te sporen. De RDW gaat dit jaar een aanbesteding starten om een dergelijke methode aan te schaffen. Deze opsporingsmethoden zullen telkens verder verfijnd en aangepast moeten worden om nieuwe vormen van fotomanipulatie blijvend te kunnen detecteren. Dit wetsvoorstel maakt deze manier van controle door de RDW mogelijk.

5.

De leden van de **CDA-fractie** hebben vragen met betrekking tot de veiligheidsgaranties in het kader van het rijbewijsaanvraagproces. Deze leden willen de regering vragen hen te informeren over de betekenis en criteria van een extra DigiD-controle. Daarnaast verzoeken zij de regering toe te lichten hoe zij denkt de veiligheidsgaranties bij het rijbewijsaanvraagproces te kunnen waarborgen.

Het rijbewijsaanvraagproces kent meerdere veiligheidsgaranties. Allereerst is het voor de aanvrager bij een online aanvraag van een rijbewijs verplicht om gebruik te maken van de extra DigiD-controle. Deze ID-check (met derhalve extra controle) is een beveiligingsmaatregel om in te loggen in twee stappen om identiteitsfraude te voorkomen en te verifiëren of iemand is wie hij beweert te zijn. Deze wijze van controle wordt ook gebruikt door banken, overheden en online platforms. De twee stappen van verificatie zijn bij het digitaal aanvragen van rijbewijzen allereerst de aanvraagcode die de aanvrager per SMS en/of email van de RDW ontvangt om in te loggen in DigiD om een aanvraag te doen. Vervolgens vindt een ID-check in de DigiD app plaats en wordt de identiteit van de aanvrager gekoppeld aan zijn aanvraag met digitale handtekening en pasfoto.

Ten tweede dient de fotograaf bij het versturen van de digitale foto en handtekening naar de RDW gebruik te maken van een beveiligde verbinding die voldoet aan de eisen die de RDW daaraan stelt. Daarnaast voert de RDW fotocontroles uit om te verifiëren dat de foto ook daadwerkelijk van een erkende fotograaf afkomstig is en de foto uniek en authentiek is. De RDW is belast met het toezicht op de naleving van de eisen en voorwaarden die verbonden zijn aan de basiserkenning en de erkenning fotograaf. Al deze veiligheidswaarborgen zijn in het digitale proces ingebouwd om de veiligheid van een rijbewijsaanvraag te kunnen garanderen. Tot slot wordt aan het einde van het proces een rijbewijsdocument altijd opgehaald bij de gemeentebalie. Hierbij verifieert de gemeente nogmaals de identiteit van de aanvrager voordat het document wordt uitgereikt.

Taken fotocontrole van de RDW

6.

De leden van de **VVD-fractie** lezen dat de Dienst Wegverkeer (RDW) aanvullende taken krijgt op het gebied van fotocontrole en fraudedetectie. Kan de regering aangeven welke gevolgen dit heeft voor de personele inzet en uitvoeringskosten van de RDW? Worden hiervoor aanvullende middelen beschikbaar gesteld of kunnen deze werkzaamheden binnen de bestaande capaciteit worden uitgevoerd?

Het wetsvoorstel heeft geen gevolgen voor de rijksbegroting. De RDW is een tariefgestuurde organisatie en haar inkomsten komen voort uit de kosten die zij in rekening brengt voor haar wettelijke taken. Deze tarieven worden jaarlijks vastgesteld door de RDW en goedgekeurd door de Minister van IenW. Na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel wordt het mogelijk voor de RDW om bij een digitale aanvraag een zogenoemde vergoeding voor het digitaal aanvragen van rijbewijzen bij gemeenten in rekening te brengen. Deze vergoeding aan de RDW komt bovenop de vergoeding voor de productiekosten van het rijbewijs en is een gevolg van de extra werkzaamheden die de RDW gaat verrichten in de plaats van gemeenten. De realisatie- en exploitatiekosten van het elektronisch aanvragen van rijbewijzen en daarmee de nieuwe taken worden door de RDW gedekt uit de opbrengsten van dit digitale aanvraagproces en uit de opbrengsten van de erkenning aan fotografen. De RDW verwacht voor deze nieuwe taken ongeveer 2,5 extra fte bovenop de bestaande capaciteit nodig te hebben. Daarnaast is in algemene zin de verwachting dat door de digitalisering van zulke diensten op termijn de rijbewijsketen goedkoper kan worden.

Erkenning fotografen

7.

De leden van de **VVD-fractie** begrijpen dat alleen erkende fotografen of fotocabines digitale foto's mogen aanleveren voor een elektronische rijbewijsaanvraag. Deze leden vragen hoe wordt voorkomen dat de erkenningssystematiek onnodige toetredingsdrempels opwerpt voor kleinere ondernemers. Kan de regering tevens aangeven hoeveel fotografen momenteel deelnemen aan het systeem en of landelijke dekking voldoende is gewaarborgd?

Een erkenning als fotograaf staat open voor alle fotografen die als zodanig ingeschreven staan bij de Kamer van Koophandel. De RDW werkt momenteel met een landelijk dekkend netwerk van 1200 bemande foto locaties en 400 fotocabines. Deze aangesloten fotografen krijgen met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel van rechtswege kosteloos een basiserkenning en de erkenning fotograaf toegekend. Deze fotografen gaan wel jaarlijks betalen voor de kosten voor het behoud van de erkenningen. Dit is wettelijk geregeld in de inmiddels in werking getreden wet Modernisering Erkenningenstelsel (wet MERK)² en geldt voor alle erkenningen die onder de basiserkenning vallen. Het aanbod aan fotografen blijkt de afgelopen jaren stabiel te zijn. De verwachting is dat deze situatie zo blijft. De groep fotografen, die zich na de inwerkingtreding van de wet als nieuwe fotograaf aanmeldt en te maken krijgt - met zowel het eenmalige aanvraagtarief voor de erkenning als het jaarlijkse instandhoudingstarief - zal dus beperkt zijn. De RDW heeft bij de vormgeving van de erkenning fotograaf en het toezicht hierop proportionaliteit en redelijkheid in acht genomen. De lasten zullen dus beperkt zijn.

Reikwijdte

8.

De leden van de **D66-fractie** hechten eraan dat de digitale aanvraag een mogelijkheid blijft en geen verplichting wordt, en dat de fysieke aanvraag aan de gemeentebalie volwaardig beschikbaar blijft voor burgers die daaraan de voorkeur geven of niet digitaal kunnen aanvragen. Kan de regering bevestigen dat de fysieke route ook op langere termijn volwaardig in stand blijft, en dat de kwaliteit en beschikbaarheid daarvan niet afnemen naarmate het digitale gebruik toeneemt?

Het ministerie van IenW kan bevestigen dat het wetsvoorstel regelt dat een digitale aanvraag een keuze van de burger blijft. Het is dus geen verplichting. De fysieke aanvraag aan de gemeentebalie blijft ook op langere termijn volwaardig beschikbaar, met behoud van de huidige kwaliteit en beschikbaarheid, ook naarmate het digitale gebruik toeneemt.

Uitkomsten waarde-onderzoek DAR

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 36 164, nr. 2.

9.

De leden van de **D66-fractie** constateren dat de regering verwacht dat het rijbewijs op termijn goedkoper kan worden omdat het digitale proces efficiënter is, maar dat de elektronische aanvraag in geldelijke kosten op dit moment niet goedkoper is voor de burger dan de fysieke aanvraag. Kan de regering concretiseren bij welk volume aan digitale aanvragen en op welke termijn zij deze kostendaling voor de burger voorziet?

Het is momenteel nog te vroeg om aan te geven bij welk volume aan digitale aanvragen en op welke termijn het rijbewijs goedkoper kan worden voor de burger. Het ministerie van IenW zal dit komende jaren samen met de RDW en de VNG monitoren. Ook andere ontwikkelingen, zoals een digitaal rijbewijs dat met de invoering van de Vierde Rijbewijsrichtlijn eind 2029 in Europa ingevoerd moet worden, naast het fysieke rijbewijs, kunnen bijdragen aan een verlaging van de kosten van het rijbewijs. Het ministerie zal hierop toezien.

Rijksbegroting

10.

De leden van de **VVD-fractie** lezen dat gemeenten bij een digitale aanvraag minder werkzaamheden verrichten, terwijl de RDW juist meer taken uitvoert. Deze leden vragen op basis van welke uitgangspunten de financiële verdeelsleutel tussen gemeenten en RDW wordt vastgesteld. Hoe wordt geborgd dat deze verdeling ook op langere termijn blijft aansluiten bij de feitelijke uitvoeringslasten van beide partijen?

Ecorys heeft in opdracht van het ministerie van IenW een waarde-onderzoek uitgevoerd naar de verschillen van kostenverdeling tussen een fysieke aanvraag en een elektronische rijbewijsaanvraag. Dit rapport is op 16 september 2024 aangeboden aan de beide Kamers der Staten-Generaal. Op basis van de conclusies van dit rapport is in overleg met betrokken partijen besloten dat bij een elektronische aanvraag een vergoeding van gemeenten naar de RDW plaatsvindt na inwerkingtreding van het wetsvoorstel, om zo de werkzaamheden van de RDW te kunnen financieren. Bij aanvragen aan de gemeentebalie met een digitale foto en handtekening geldt de gebruikelijke verdeling van kosten tussen gemeenten en de RDW, zoals die ook van toepassing is bij het conventionele aanvraagproces. Het ministerie van IenW blijft met de RDW en de VNG in gesprek over hoe het digitaal aanvragen van rijbewijzen zich ontwikkelt. In algemene zin is de verwachting dat door de digitalisering van zulke diensten op termijn de rijbewijsketen goedkoper kan worden, bijvoorbeeld als de volumes van digitale aanvragen sterk gaan toenemen. Mocht deze situatie zich voordoen, dan zal het ministerie van IenW samen met de RDW en de VNG deze kosten en ook de kostenverdeling tussen gemeenten en de RDW opnieuw gezamenlijk evalueren. Daarbij is het uitgangspunt dat de verdeling op langere termijn aansluit bij de feitelijke uitvoeringslasten van deze partijen.

11.

Daarnaast vragen **deze VVD-leden** welke gevolgen de regering verwacht voor de werkzaamheden en capaciteit van gemeentelijke afdelingen burgerzaken wanneer een groeiend deel van de aanvragen digitaal verloopt.

De VNG en NVVB zijn positief over het definitief invoeren van het digitaal aanvragen van rijbewijzen. De toename van de digitale aanvragen zal op de middellange termijn de efficiency aan de gemeentebalie verhogen, wanneer een groot deel van de aanvragen ook digitaal zal zijn. Dit omdat een digitale aanvraag minder tijd kost voor de gemeente dan een fysieke aanvraag aan de balie. Tegelijkertijd zien gemeenten de complexiteit van de aanvragen aan de balie toenemen, waardoor de vrijgekomen capaciteit ingezet kan worden om deze aanvragen beter te kunnen afhandelen. Bovendien zijn gemeentebalies over het algemeen druk en ontlast dit hen zonder verlies van kwaliteit.

Gegevensbescherming

12.

De leden van de **D66-fractie** vragen de regering toe te lichten hoe lang de digitale pasfoto, alsook de resultaten en de technische gegevens van de fotocontrole, worden bewaard, en op welke grondslag deze bewaartermijnen berusten. Worden deze gegevens niet langer bewaard dan voor het doel noodzakelijk is?

Een aanvrager dient binnen zes maanden na het maken van de digitale pasfoto een elektronische aanvraag in te dienen. Na die termijn worden de ontvangen gegevens bij de RDW verwijderd en dient iemand opnieuw naar een erkende fotograaf te gaan voor het vastleggen van een nieuwe digitale foto en handtekening. De digitale pasfoto die wordt gebruikt voor het rijbewijs en de daarbij behorende gegevens van de digitale pasfoto worden vastgelegd in het rijbewijsregister. Dit is vastgelegd in artikel 145 van het Reglement rijbewijzen. De technische gegevens uit controles worden niet bewaard, tenzij er fraude is geconstateerd, om hierop te kunnen handhaven.

13.

De leden van de **VVD-fractie** vragen welke maatregelen worden getroffen om misbruik van digitaal aangeleverde foto's en handtekeningen te voorkomen. Tevens vragen zij hoe wordt gewaarborgd dat deze gegevens uitsluitend worden gebruikt voor het doel waarvoor zij zijn verstrekt.

Digitaal aangeleverde foto's worden alleen door de RDW en de gemeenten gebruikt. Ook in het huidige aanvraagproces hebben de RDW en de gemeenten de beschikking over foto's en handtekeningen. Dit zijn gegevens die conform het bepaalde in artikel 145 van het Reglement rijbewijzen opgeslagen moeten worden. Zowel de RDW als de gemeenten hebben deze foto's al digitaal opgeslagen. In zoverre leidt dit wetsvoorstel niet tot significante wijzigingen in het gebruik van de foto's. In de wet- en regelgeving is opgenomen welke gegevens uit het rijbewijsregister gedeeld mogen worden en met welke instanties. Hierbij kan gedacht worden aan politie, Belastingdienst en verzekeraars. Deze gegevensverstrekking wijzigt niet door dit wetsvoorstel.

Voor wat betreft het oneigenlijk gebruik van de foto's door fotografen zijn in het proces van aanlevering van de digitale pasfoto en handtekening door de fotograaf naar de RDW erkenningsvoorwaarden aan de fotograaf opgelegd waarop toezicht door de RDW wordt uitgeoefend. Alle betrokken partijen werken onder de verwerkingssfeer van de AVG. In alle voorwaarden wordt melding gemaakt van het gebruiksdoel van de verzamelde foto's. Buiten de wettelijke taken mogen de foto's dan ook niet voor andere doeleinden worden gebruikt. Overtreding van deze wettelijke doelen of het niet naleven van eisen en voorwaarden leidt tot sancties en/of uitsluiting van deelname aan de pasfotoketen.

Bedrijfseffecten en administratieve lasten

14.

De leden van de **D66-fractie** constateren dat de vergoeding van gemeenten aan de RDW wordt geregeld en dat bij een digitale aanvraag een aanvullende vergoeding kan worden gevraagd. Deze leden vragen de regering hoe deze kostenverdeling zo wordt ingericht dat de efficiëntiewinst van het digitale proces uiteindelijk leidt tot lagere kosten voor de burger, en niet in de keten blijft hangen.

Het ministerie van IenW monitort komende jaren samen met de RDW, VNG en NVVB de kosten van het aanvragen van een rijbewijs in de keten. Omdat het elektronisch proces in principe goedkoper is dan het conventionele aanvraagproces aan de gemeentebalie kan dit ertoe leiden dat het aanvraagproces als geheel goedkoper kan worden in de rijbewijsketen. Dit zal met name het geval zijn als de volumes van digitale aanvragen sterk gaan toenemen. Alle betrokken partijen steunen de gedachte dat efficiëntiewinst ten goede komt aan de burger.

Fotografen

15.

De leden van de **D66-fractie** lezen dat met dit onderdeel de grondslag wordt gecreëerd om fotografen te erkennen die digitale foto's en handtekeningen aan de RDW aanleveren. Gelet op de hoeveelheid persoonsgegevens die hiermee bij fotografen terechtkomt, vragen deze leden de regering welke eisen aan

de beveiliging en aan het niet-bewaren van gegevens worden gesteld, en hoe het toezicht hierop concreet wordt vormgegeven om het risico van bewaren, uitlekken of misbruik te verkleinen.

De regels met betrekking tot het verwerken van persoonsgegevens vallen primair onder de AVG. De fotograaf is in lijn met de wet Modernisering Erkenningsstelsel (wet MERK) aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke. Zowel de fotograaf als de RDW dienen aan te tonen dat op een zuivere manier met persoonsgegevens wordt omgegaan. Voor wat betreft de fotograaf heeft de RDW aan de erkenning een toezichtregime gekoppeld dat geautomatiseerde controles en fysieke bezoeken bevat. In de ministeriële regeling zullen nadere regels inzake specifieke eisen aan de beveiliging en aan het niet bewaren van gegevens worden gesteld.

16.

De leden van de **VVD-fractie** vragen welke administratieve lasten zijn verbonden aan het verkrijgen en behouden van een erkenning als fotograaf. Acht de regering deze lasten proportioneel, mede voor kleinere ondernemers die willen deelnemen aan het systeem?

Het beoordelen van aanvragen voor het verkrijgen en het behouden van een erkenning als fotograaf brengt kosten met zich mee die de RDW conform de gebruikelijke tariefbepaling bij de aanvrager, de fotograaf, in rekening brengt. Deze dienstverlening is kostendekkend. De eenmalige bijdrage voor het verkrijgen van de erkenning bedraagt op basis van de huidige tarieven voor bestaande erkenningen en bevoegdheden naar verwachting tussen de € 400,- en € 500,-. Het jaarlijkse tarief voor het behoud van een erkenning (het zogenaamde instandhoudingstarief) zal naar verwachting tussen € 230,- en € 270,- liggen. Het instandhoudingstarief gaan fotografen pas betalen vanaf het tweede jaar na het verkrijgen van de erkenning. Dit komt neer op circa € 22,50 euro per maand. De regering acht deze kosten proportioneel.

Er is op dit moment een landelijk dekkend netwerk van 1200 bemande foto locaties en 400 fotocabines. Deze ondernemers zijn voor de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel aangesloten bij de RDW via een privaatrechtelijke overeenkomst. Deze overeenkomsten worden van rechtswege kosteloos omgezet naar een basiserkenning en een erkenning fotograaf. Deze groep fotografen hoeft dus na inwerkingtreding van het wetsvoorstel geen aanvraag voor de erkenningen in te dienen en betaalt alleen voor het behoud van hun erkenningen een jaarlijks tarief aan de RDW.

Het huidige aanbod van fotografen blijkt de afgelopen jaren stabiel te zijn. Er wordt een beperkt aantal nieuwe aanvragen van fotografen verwacht. Bij het bepalen van de tarieven wordt gezocht naar een balans tussen kostendekkende tarieven en een landelijke dekking van fotografen. De precieze tarieven worden in november 2026 door de Minister van IenW goedgekeurd en gepubliceerd in de Staatscourant.

Voorlichting en communicatie

17.

De leden van de **D66-fractie** hechten eraan dat de digitale aanvraag voor iedere burger goed bruikbaar en toegankelijk is. Kan de regering toelichten of de aanvraagapplicatie voldoet aan de geldende eisen voor digitale toegankelijkheid? Deze leden constateren voorts dat de helpdesk van de RDW uitsluitend tijdens kantooruren bereikbaar is, terwijl een belangrijk voordeel van de digitale aanvraag juist is dat deze tijds- en plaatsafhankelijk kan plaatsvinden. Acht de regering deze beschikbaarheid toereikend, mede met het oog op burgers die ondersteuning nodig hebben?

De RDW heeft zich gecommitteerd aan de geldende richtlijnen voor websites van de overheid. Deze richtlijnen borgen een toegankelijke dienst. De RDW heeft dankzij het experiment inmiddels ruim acht jaar ervaring met het digitaal aanvragen van rijbewijzen en wordt sporadisch benaderd met vragen over een aanvraag. Daarnaast past de RDW haar dienstverlening aan op signalen van gebruikers. Voor hulpvragen over de DigiD-app en inloggen bij DigiD kan de aanvrager terecht bij de helpdesk DigiD (Logius). Deze helpdesk is tijdens werkdagen overdag bereikbaar. Ook kunnen burgers terecht bij bibliotheken met vragen over het aanvragen of verlengen

van een rijbewijs en het activeren van een DigiD-app. De regering acht daarmee de beschikbaarheid van overheidsdiensten (waaronder de RDW) voor burgers die ondersteuning nodig hebben toereikend. Bovendien kunnen burgers voor een aanvraag te allen tijde terecht bij de gemeentebalie.

Consultatie

18.

De leden van de **CDA-fractie** wijzen erop dat het rijbewijs ook een identificatiemiddel is. Deze leden vragen of er afstemming is met het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) over de gevolgen hiervan in de uitvoeringspraktijk. De leden vragen of de regering in gesprek zou willen gaan met het CBR en wat deze wetswijziging voor de uitvoeringspraktijk van het CBR kan betekenen.

Het ministerie van IenW heeft op regelmatige basis overleg met het CBR. Het wetsvoorstel digitaal aanvragen rijbewijzen is bij het CBR bekend. Deze wetswijziging raakt het CBR niet, omdat het enkel de manier van aanvragen van een rijbewijs betreft. Het fysieke document verschilt op geen enkele wijze van het fysieke document dat aan de gemeentebalie wordt aangevraagd. Bij het CBR wordt de identiteit gecontroleerd voordat iemand een examen aflegt. Dit is met name om dubbelganger fraude te voorkomen waarbij iemand anders een rijbewijs behaalt voor een ander. Het is van belang voor de verkeersveiligheid dat het CBR dit goed doet. Deze wijziging heeft echter niets te maken met identiteitsfraude, omdat altijd via het digitale aanvraagproces of aan de gemeentebalie een rijbewijs wordt aangevraagd en afgegeven en daar de check op het identiteitsdocument zit.

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)

19.

De leden van de **VVD-fractie** lezen dat de VNG aandacht heeft gevraagd voor de uitvoerings- en financiële gevolgen van het wetsvoorstel. Zijn deze aandachtspunten inmiddels naar tevredenheid van de VNG opgelost? Zo nee, welke punten staan nog open en hoe is de regering voornemens hiermee om te gaan?

Naar aanleiding van de door de VNG ingebrachte punten inzake eHerkenning is het ministerie in gesprek gegaan met de RDW en de VNG. EHerkenning raakt niet de digitale aanvragen van rijbewijzen. EHerkenning heeft betrekking op de nieuwe mogelijkheid die de wet biedt om een fysieke aanvraag te doen aan de gemeentebalie met gebruik van een digitale foto en handtekening van de erkende fotograaf. Deze aanvraag wordt vervolgens doorgestuurd aan de RDW. Om dit mogelijk te maken, heeft de RDW een eigen applicatie ontwikkeld, waarbij per gemeentemedewerker een eHerkenning benodigd is. Deze applicatie wordt gratis ter beschikking gesteld en gemeenten betalen alleen voor de kosten van eHerkenning. Ook de softwareleveranciers van burgerzaken zijn momenteel bezig om dit nieuwe proces in de bestaande softwareapplicaties van gemeentemedewerkers in te bouwen. Deze applicaties zullen aan dezelfde veiligheidseisen moeten voldoen als de RDW-applicatie en komen vanaf het vierde kwartaal 2026 beschikbaar. Het is aan iedere gemeente om een keuze te maken van welk systeem zij gebruik willen maken en welke financiële verplichting zij daarvoor willen aangaan, afgezet tegen de (financiële) gevolgen van beide opties en de uitvoerbaarheid en efficiency van dienstverlening aan de balie.

20.

De leden van de **CDA-fractie** hebben kennisgenomen van de internetconsultatie, waarin de VNG en de NVVB hun zorgen hebben geuit met betrekking tot de financiële gevolgen voor gemeentemedewerkers ten gevolge van het gebruik van eHerkenning. Deze leden vragen zich af hoe de gesprekken tussen de VNG en de RDW verlopen. Ook vragen zij zich af wat de stand van zaken is met betrekking tot de verdeelsleutel die voortkomt uit het onderzoek van Ecorys.

De NVVB is in nauw overleg met de RDW, VNG en hun leden over de uitvoering van een aanvraag aan de gemeentebalie, waarbij gebruik wordt gemaakt van een digitale foto en handtekening. Om een dergelijke aanvraag mogelijk te maken is een applicatie nodig waarmee gemeenten een digitale foto kunnen verwerken en doorsturen naar de portal van de RDW. Gemeenten kunnen hiervoor gebruik maken van verschillende applicaties. Naast de RDW-applicatie met eHerkenning, komen er vanaf het vierde kwartaal 2026 enkele applicaties beschikbaar van de softwareleveranciers van applicaties die gemeenten gebruiken voor burgerzaken. Deze leveranciers werken momenteel aan het inbouwen van het systeem van aanvragen met een digitale foto en

handtekening in hun applicaties. Gemeenten kiezen uiteindelijk zelf welk systeem zij willen gebruiken en welke financiële verplichting zij daarvoor willen aangaan.

Er is voor het digitaal aanvragen van rijbewijzen en de vergoeding die gemeenten en de RDW ontvangen voor hun rol in dit proces een verdeelsleutel afgesproken. Bij het digitaal aanvragen van rijbewijzen vindt er per aanvraag een vergoeding van gemeenten naar de RDW plaats voor de financiering van de extra werkzaamheden van de RDW, omdat er minder inzet aan de balie van de gemeente benodigd is. Ook is er een aanvullende afspraak gemaakt over de verdeling van kosten bij aanvragen aan de gemeentebalie met een digitale foto en handtekening. In deze situatie geldt de gebruikelijke verdeling van kosten tussen gemeenten en de RDW, zoals die ook van toepassing is bij het conventionele aanvraagproces. Deze afspraken zijn in gezamenlijkheid tussen IenW, VNG en de RDW tot stand gekomen en zullen na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel ingaan.

Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB)

21.

De leden van de **VVD-fractie** vragen hoe de NVVB aankijkt tegen de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel op langere termijn, in het bijzonder wanneer het aandeel digitale aanvragen verder groeit.

De NVVB heeft het ministerie van IenW laten weten dat zij positief aankijkt tegenover de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel op de langere termijn, ook als het aandeel digitale aanvragen verder groeit.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Vincent Karremans